

Serbest zaman etkinlikleri dersinin statik ve dinamik açıdan öğretmen görüşlerine göre incelenmesi

Yiğit TAŞKIN¹ , Ajlan SAÇ² , Cüneyt TAŞKIN²

¹Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

²Trakya Üniversitesi, Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi

Araştırma Makalesi/Research Article	DOI: 10.5281/zenodo.8036641
Gönderi Tarihi/Received: 04.02.2023	Online Yayın Tarihi/Published: 20.06.2023
Kabul Tarih/Accepted: 05.05.2023	

Özet

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin serbest zaman etkinlikleri dersi hakkındaki görüşlerinin belirlenerek, çeşitli değişkenlerle olan ilişkilerini tespit etmektir. Araştırma evrenini Tekirdağ ilinde çalışmakta olan 475 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin serbest zaman etkinlikleri dersi hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek için “Serbest zaman etkinlikleri dersine yönelik görüş ölçeği” araştırmada kullanılmıştır. Örneklem grubu cinsiyet, kıdem, sınıf mevcudu ve okul bölgesinin ekonomik durumu değişkenlerine göre kategorize edilerek betimsel istatistikleri çıkartılmıştır. Öncelikle kullanılan ölçek; faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizleri neticesinde kendi içerisinde maddeler değiştirilmeden iki boyuta ayrılmıştır. Bu kategorilere göre öğretmenlerin serbest zaman etkinlikleri dersine yönelik görüş ölçeğinden almış oldukları puanlar SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmenlerin, statik serbest zaman etkinliği, dinamik serbest zaman etkinliği ve tüm ölçek alt boyutlarına göre; sınıf mevcudu ve okul bölgesinin ekonomik durumu değişkenlerinin tüm alt boyutlara göre anlamlı farklılaştığı tespit edilmiştir ($p<0,05$). SZE derslerinde en çok kullanılan etkinliklerin sınıf içi etkinliklere dayalı olduğu ve telafi ya da etüt amaçlı kullanılabildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Serbest zaman, sınıf öğretmeni, rekreasyon

Examination of the leisure time activities lesson from the static and dynamic perspectives according to the views of the teachers

Abstract

The aim of this study is to determine the opinions of the classroom teachers about the leisure time activities lesson and to determine their relations with various variables. The population of the research consists of 475 classroom teachers working in Tekirdağ. In order to determine the opinions of the teachers about the leisure time activities course, the “Opinion scale for the leisure time activities course” was used in the research. Descriptive statistics were obtained by categorizing the sample group according to the variables of gender, seniority, class size and the economic status of the school district. First of all, the scale used; As a result of factor analysis and confirmatory factor analysis, the items were divided into two dimensions without changing them. According to these categories, the scores that the teachers got from the opinion scale for the leisure time activities lesson were analyzed using the SPSS 25.0 package program. According to teachers' static free time activity, dynamic leisure activity and all scale sub-dimensions; It was determined that the variables of class size and the economic status of the school district differed significantly according to all sub-dimensions ($p<0.05$). It is seen that the most used activities in SCI courses are based on classroom activities and can be used for make-up or study purposes.

Keywords: Classroom teacher, leisure time, recreation

Sorumlu Yazar/Corresponded Author: Ajlan SAÇ, **E-posta/e-mail:** ajlansac@trakya.edu.tr

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Serbest zaman dersi, ilkokul öğrencilerinin fiziksel, duygusal ve zihinsel sağlıklarını koruyup geliştirmek için tasarlanmış önemli bir ders düzenidir. Bu ders, öğrencilerin çeşitli serbest zaman etkinliklerini keşfetmelerine, bu etkinlikleri yapabilmelerine ve bu etkinliklerin insanlar üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olur (Dickson & Gray, 2012). Fiziksel açıdan, serbest zaman dersi öğrencilerin çeşitli fiziksel etkinlikleri keşfetmelerine yardımcı olur. Örneğin, bu ders sırasında öğrenciler yüzme, koşu, bisiklet sürme gibi etkinlikleri öğrenebilirler. Bu etkinlikler, öğrencilerin vücutlarının farklı kas gruplarını çalıştırır ve öğrencilerin fiziksel sağlıklarını geliştirir. Öğrenciler ayrıca serbest zaman dersi sırasında düzenli olarak yapılan fiziksel etkinlikler sayesinde vücutlarının esnekliğini ve dayanıklılığını artırabilirler. Duygusal açıdan, serbest zaman dersi öğrencilerin duygusal sağlıklarını da koruma ve geliştirme amacıyla tasarlanmıştır. Öğrenciler bu ders sırasında çeşitli oyunlar oynayarak sosyalleşebilirler ve bu oyunlar öğrencilerin duygusal sağlıklarını geliştirir (Faulkner & Muller, 2019). Öğrenciler ayrıca serbest zaman dersi sırasında öğrendikleri etkinlikler sayesinde özgüvenlerini artırabilirler ve yeni beceriler öğrenirken başarı duygusunu yaşayabilirler. Zihinsel açıdan, serbest zaman dersi öğrencilerin zihinsel sağlıklarını da koruma ve geliştirme amacıyla tasarlanmıştır. Öğrenciler bu ders sırasında çeşitli zihinsel etkinlikleri keşfedebilirler. Örneğin, öğrenciler bu ders sırasında şaklabanlık, yo-yo, top hokeyi gibi etkinlikleri öğrenebilirler. Bu etkinlikler öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirir ve öğrencilerin zihinsel sağlıklarını korur. Öğrenciler ayrıca serbest zaman dersi sırasında öğrendikleri etkinlikler sayesinde problem çözme becerilerini geliştirirler ve dikkatlerini daha uzun sürelerde toplayabilme becerisini kazanırlar. Günümüzde rekreasyon etkinlikleri, tüm dünyada yaygın olarak yapılmaktadır. Rekreasyon etkinlikleri, insanların fiziksel, duygusal ve zihinsel sağlıklarını koruma ve geliştirme amacıyla yapılır (Gray, 2012). Rekreasyon etkinlikleri insanların stres düzeylerini azaltmaya, mutlu olmalarına, dikkat ve odaklanma becerilerini geliştirmeye ve daha iyi bir uyku kalitesine sahip olmalarına yardımcı olur. Ayrıca, rekreasyon etkinlikleri insanların toplumla iletişim kurmalarına ve ilişki kurmalarına yardımcı olur (Muller, 2019).

Serbest zaman dersi, ilkokul 1. 2. ve 3. sınıflarda haftada 4 ders saati, 4. sınıflarda ise haftada 2 ders saati olarak yer almaktadır. Örgün eğitimde her bir öğrenci ilkokul hayatı boyunca bu dersi ilkokulu bitirene kadar yaklaşık 500 ders saati olarak mezun olmaktadır. Bu bağlamda her bir bireyin bu denli fazla aldığı dersin içeriğinde sınıf içi-sınıf dışı etkinliklerin

olduğu gözlemlenmektedir. Millî Eğitim Bakanlığının yayınladığı yönergeye göre sınıf dışı etkinlikler toplam işlenmesi gereken kazanımların %50'den fazlasını kapsamaktadır.

YÖNTEM

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Araştırmanın evrenini, 2021–2022 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de Tekirdağ ili Çerkezköy ilçesinde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı 114 ilköğretim okulunun I. kademesinde görev yapan 475 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Örneklem, evrendeki okullardan seçkisiz oransız örnekleme yöntemiyle rastgele seçilmek suretiyle toplam 10 okulda görev yapan en az 201 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır (Munro, 2005). Rastgele eleman örneklemede önemli olan, her varlığın ya da bireyin örnekleme girme şansının eşit olmasıdır (Kıncal, 2013). Örneklem seçimi için hata payı olarak %95 güven aralığı ($\alpha=0.05$) temel alınmıştır. Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004)’e göre; ± 0.05 örnekleme hatasında 475 elemanlı bir evreni temsil için en az 201 eleman yeterli görülmekte iken araştırmamızda 339 öğretmene ulaşılmıştır. Araştırma, Trakya Üniversitesi Etik Kurulundan 20.10.2021 tarih ve 2021.08.04 sayılı kararlarla gerekli izinler alınarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma grubu (örneklem) özellikleri

2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Tekirdağ ili, Çerkezköy ilçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerine ait demografik (betimsel) bilgiler Tablo 1’de paylaşılmıştır.

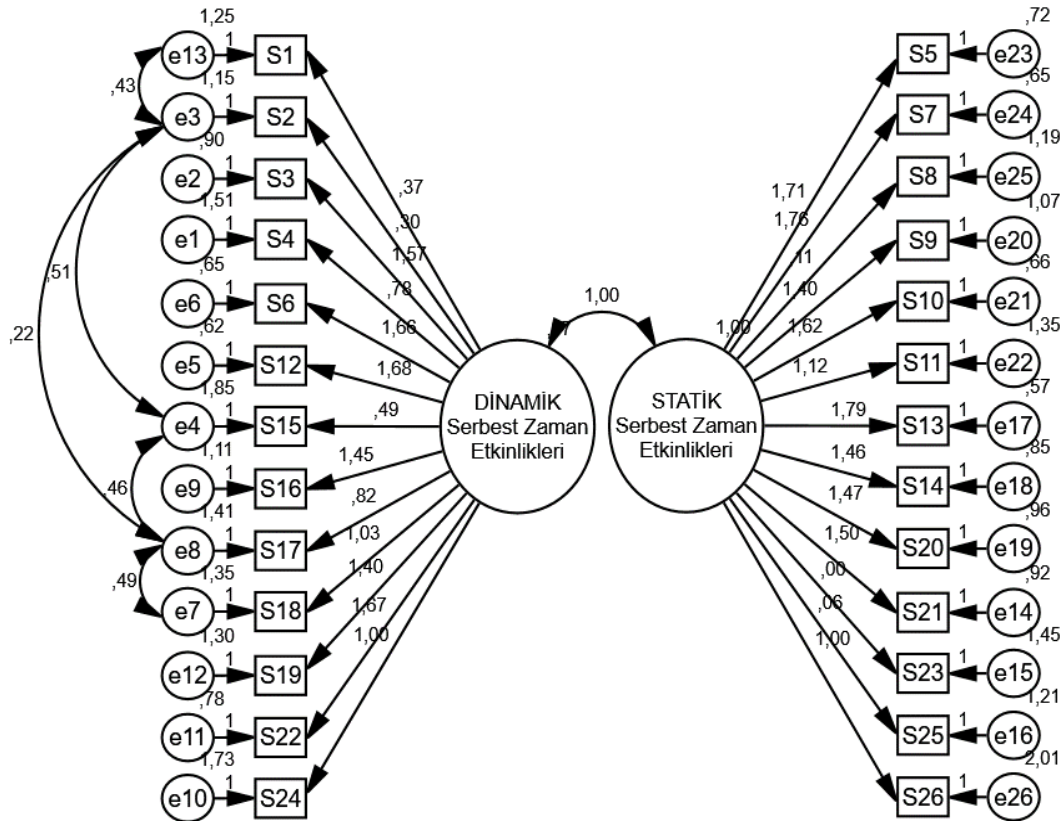
Tablo 1. Araştırma grubunun demografik özelliklerine göre dağılımı

Demografik Özellikler	F	%	
Cinsiyet	Kadın	186	54,9
	Erkek	153	45,1
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	45	13,3
	6-10 Yıl	176	51,9
	11-15 Yıl	110	32,4
	16-20 Yıl	6	1,8
	21 Yıl ve Üzeri	2	0,6
Sınıf Öğrenci Sayısı	10-20 Öğrenci	51	15
	21-30 Öğrenci	35	10,3
	31-40 Öğrenci	124	36,6
	41-50 Öğrenci	46	13,6
	50 ve Üzeri Öğrenci	83	24,5
Okul Çevresi Ekonomik Düzey	Düşük	271	79,9
	Orta	42	12,4
	Yüksek	26	7,7
Toplam: 339			

Veri toplama araçları

Çalışmada kullanılan ölçme aracının sınıf öğretmenlerine uygulanabilmesi için uygun zamana dikkat edilmiştir. Öğretmenlerin ders aralarında okul yönetiminden izin alınarak ölçme aracı doldurtulmuştur. Çeşitli nedenler ile ulaşılamayan öğretmenlere ise “Google Forms” sitesi üzerinden online olarak ölçek doldurtulmuştur. Öğretmenler tarafından ölçme aracına verilen cevaplar araştırmacı tarafından elektronik ortama (Microsoft Office Excel) aktarılarak, analiz edilmeye hazır hale getirilmiştir. Araştırmada kullanılan “Serbest zaman etkinlikleri dersine yönelik görüş ölçeği” Şen ve Sarıkaya (2015), tarafından geliştirilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine cevap olacak verileri toplamak amacıyla hazırlanan ölçek formunda 26 maddeye yer verilmiştir. Ölçekte SZE dersinde işlenebilecek etkinlikler ve bu etkinliklerin işlenme sıklığını tespit etmeyi amaçlayan zaman aralıkları yer almaktadır. Zaman aralıkları, 5’li likert olarak; “Hiçbir Zaman (1), Seyrek (2), Bazen (3), Sık Sık (4), Her Zaman (5)” şeklinde sıralanmıştır. Araştırmacı tarafından ölçeğin Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,82 olarak bulunmuştur. Veri toplama aracının çalışmamızdaki araştırma evrenine uygunluğu için bir dizi işlemler yapılmıştır; öncelikle ölçekte yer alan maddeler tarafımızca iki bölüme ayrılarak isimlendirilmiştir. Hareketli rekreatif serbest zaman etkinliklerinden oluşan ölçek maddelerine “dinamik serbest zaman etkinlikleri”, durağan, pek hareket gerektirmeyen ölçek maddelerine ise “statik serbest zaman etkinlikleri” isimleri koyularak 2 alt boyut oluşturulmuştur. Bu işlemden sonra; ölçeğin araştırmamız evrenine uygunluğunun kontrolü için tarafımızca geçerlik ve güvenirlik testleri yapılarak araştırmada kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlilik testi için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA; Yapısal eşitlik modellemesi psikoloji, sosyoloji, eğitim araştırmaları, siyasal bilimler, pazarlama vb. alanlarda kullanılan bir tekniktir (Dow ve ark., 2008). Temel olarak faktör analizi ve regresyon analizinin birleşimidir. Teorik modele göre oluşturulan tahmini kovaryans matrisinin, gözlenen verilerin kovaryans matrisine uygunluğunu test eder (Hox & Bechger, 1995). Yapısal eşitlik modelleri; yol analizi, doğrulayıcı faktör analizi, yapısal eşitlik (regresyon) ve gizli büyüme eğrisi modelleri olmak üzere dört başlık altında incelenebilir. Bu çalışmada doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi, önceden oluşturulan bir model aracılığıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak gizli değişken (faktör) oluşturmaya yönelik bir işlemdir. Genellikle ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmakta veya önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlamaktadır. Modele ait sonuçların uyum indeksleri vasıtası ile incelenmesi gerekir (Albright & Park, 2009). Araştırmacı t-testi yaparken ya da χ^2 analizi yaparken p değerine bakarak karar verir. Önceden belirlenen önemlilik düzeyi eğer 0.05 ise, p değeri

0.05'in altında olduğunda aradaki fark anlamlıdır kararı verilir. DFA'da ise bu şekilde tek bir testin sonucuna göre değil, çeşitli uyum indeksi sonuçlarına göre modelin teori ile uyumlu olup olmadığı kararı verilir. Modelde maddelerin faktör yükleri çok iyi çıksa bile uyum indeksleri normal değerleri yakalayamayabilir. Bu uyum indeksleri ki-kare (χ^2), ki-kare/serbestlik derecesi (χ^2/sd), mutlak uyum indeksleri (GFI, AGFI), yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA), artık temelli uyum indeksi (RMR) gibi isimler alır (Munro, 2005; Şimşek, 2007). Aşağıdaki şekilde uyum indekslerine ait elde ettiğimiz değerler görülmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Doğrulayıcı faktör analiz diyagramı

Ölçme aracının iki alt boyutu altında yer alan toplam 26 maddeden oluşan ölçme aracının güvenilirliğinin hesaplanmasında iç tutarlılık göstergesi olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Ölçeğin oluşturulma aşamasındaki (n=300) güvenilirlik katsayıları ile bu çalışmada (n=339) elde edilen güvenilirlik katsayıları Tablo 2'de özetlenmiştir.

Tablo 2. SZEDYGÖ Ölçeğinin güvenirlik katsayıları

Ölçek Alt Boyutları	Orijinal Ölçeğin Güvenirlik Katsayıları	Bu Çalışmadaki Güvenirlik Katsayıları
Dinamik Serbest Zaman Etkinlikleri	-	0,84
Statik Serbest Zaman Etkinlikleri	-	0,86
Tüm Ölçek	0,82	0,79

Güvenirlik katsayıları incelendiğinde; elde edilen değerlerin ölçme aracının alt boyutlarının yüksek güvenirliğe sahip olduğunu ve tüm ölçekten elde edilen güvenirlik sonucun da ölçeğin yüksek güvenirlikli olarak tek başına da kullanılabilceğini göstermiştir.

Verilerin analizi

Çalışmada elde edilen veriler SPSS 25.0 yazılımı ile analiz edilerek betimsel istatistikleri çıkarılmıştır. Kullanılan verilerin normallik değerlerini tespit edebilmek için basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri incelenmiştir. Normallik testi tabloda verilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Normallik testi sonuçları (Skewness ve Kurtosis değerleri)

Alt Boyutlar	Çarpıklık	Standart Hata	Basıklık	Standart Hata
Dinamik Serbest Zaman Etkinlikleri	-0,109		0,451	
Statik Serbest Zaman Etkinlikleri	-0,424	0,132	-0,717	0,264
Tüm Ölçek	-0,352		-0,574	

Araştırmanın alt boyutları için normallik dağılımı testi sonuçlarına göre çarpıklık ve basıklık (skewness-kurtosis) değerlerine incelendiğinde; basıklık ve çarpıklık değerlerinin standart hataya bölünmesi ile elde edilen sonuçlara göre “dinamik SZE”, “statik SZE” ve “tüm ölçek” değişkenleri -1,5 ile +1,5 arasında değer almamıştır. Bu sebeple verilerin normal dağılmadığı (non-parametrik) tespit edilmiştir.

İstatistiki analizler için; non-parametrik dağılımlarda Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis testleri kullanılarak veri seti incelenmiştir. Araştırmanın bağımsız değişkenlerinden “cinsiyet” değişkeninin incelenmesinde Mann Whitney-U, “mesleki kıdem”, “sınıflardaki öğrenci sayısı” ve “bulduğunuz yerin sosyo-ekonomik düzeyi” değişkenleri için ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Test istatistiği ile elde edilen anlamlı sonuçların etki büyüklüğünü hesaplamak için Rosenthal ($r=Z/\sqrt{N}$) formülünden yararlanılmıştır (Rosenthal, 1991).

BULGULAR

Araştırma ölçeğinin maddelerine dair bulgular incelenirken öncelikle bağımlı değişkenleri oluşturan alt boyutlara ait betimsel istatistikler verilmiştir.

Tablo 4. Dinamik SZE alt boyutu maddeleri betimsel istatistiği

Dinamik serbest zaman etkinlikleri	Hiçbir Zaman		Çok Seyrek		Bazen		Sık Sık		Her Zaman	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
-Sınıfta, SZE dersinde drama etkinliklerine yer verilir.	160	47,2	106	31,3	30	8,8	26	7,7	17	5
-Sınıfta, SZE dersinde tiyatro etkinliklerine yer verilir.	122	36	121	35,7	55	16,2	22	6,5	19	5,6
-Sınıfta, SZE dersinde pandomime yer verilir.	43	12,7	46	13,6	33	9,7	93	27,4	124	36,6
-Sınıfta, SZE dersinde folklor etkinliklerine yer verilir.	93	27,4	118	34,8	43	12,7	44	13	41	12,1
-Sınıfta, SZE dersinde müzik etkinliklerine yer verilir.	45	13,3	59	17,4	49	14,5	99	29,2	87	25,7
-Sınıfta, SZE dersinde gezi-gözlem etkinliklerine yer verilir.	39	11,5	54	15,9	37	10,9	102	30,1	107	31,6
-Sınıfta, SZE dersinde oyun oynanır.	146	43,1	82	24,2	42	12,4	26	7,7	43	12,7
-Sınıfta, SZE dersinde film izlenir.	64	18,9	68	20,1	52	15,3	82	24,2	73	21,5
-Sınıfta, SZE dersinde bahçe etkinliklerine yer verilir.	108	31,9	97	28,6	52	15,3	47	13,9	35	10,3
-Sınıfta, SZE dersinde bitki yetiştirme etkinliklerine yer verilir.	98	28,9	92	27,1	50	14,7	64	18,9	35	10,3
-Sınıfta, SZE dersinde spor etkinliklerine yer verilir.	81	23,9	52	15,3	57	16,8	78	23	71	20,9
-Sınıfta, SZE dersinde tarım dersi programı uygulanır.	43	12,7	67	19,8	28	8,3	95	28	106	31,3
-Sınıfta, SZE dersinde hayvan besiciliği çalışmaları yapılır.	73	21,5	126	37,2	97	28,6	16	4,7	27	8
Boyut Ortalaması	“Bazen”									
	2,78									

Dinamik serbest zaman etkinlikleri alt boyutunun maddelerine verilen cevaplara göre SZE dersinde sınıf öğretmenleri; %78,5'i (n=266) drama etkinliklerine, %71,7'si (n=243) tiyatro etkinliklerine hiçbir zaman/çok seyrek yer verdiklerini, %64'ü (n=217) pandomime sık sık/her zaman yer verdiklerini, %62,2'si (n=211) folklor etkinliklerine hiçbir zaman/çok seyrek yer verdiklerini, müzik etkinliklerine %54,9 (n=186), gezi, gözlem etkinliklerine %61,7 (n=209), oyun oynama etkinliklerine %67,3 (n=228), SZE dersinde film izleme etkinliğine %45,7 (n=155), bahçe etkinliklerine %60,5 (n=205), bitki yetiştirmeye %56 (n=190) hiçbir zaman/çok seyrek yer verdiklerini, spor etkinliklerine %43,9 (n=159), tarım etkinliklerine %59,3 (n=201) sık sık/her zaman yer verdiklerini ve son olarak hayvan besiciliği işlerine %58,7 (n=199) hiçbir zaman/çok seyrek yer verdiklerini belirtmişlerdir (Tablo 4).

Tablo 5. Statik SZE alt boyutu maddeleri betimsel istatistiği

Statik serbest zaman etkinlikleri	Hiçbir Zaman		Çok Seyrek		Bazen		Sık Sık		Her Zaman		
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
-Sınıfta, SZE dersinde müsamere etkinliklerine yer verilir.	46	13,6	52	15,3	24	7,1	99	29,2	118	34,8	
-Sınıfta, SZE dersinde grup tartışmalarına yer verilir.	49	14,5	54	15,9	34	10	93	27,4	109	32,2	
-Sınıfta, SZE dersinde okuma etkinliklerine yer verilir.	158	46,6	110	32,4	41	12,1	12	3,5	18	5,3	
-Sınıfta, SZE dersinde dinleme etkinliklerine yer verilir.	56	16,5	69	20,4	54	15,9	85	25,1	75	22,1	
-Sınıfta, SZE dersinde yazma etkinliklerine yer verilir.	45	13,3	59	17,4	47	13,9	104	30,7	84	24,8	
-Sınıfta, SZE dersinde sergi çalışmalarına yer verilir.	87	25,7	79	23,3	60	17,7	67	19,8	46	13,6	
-Sınıfta, SZE dersinde inceleme-araştırmalarına yer verilir.	54	15,9	41	12,1	43	12,7	99	29,2	102	30,1	
-Sınıfta, SZE dersinde bilmece-bulmaca etkinliklerine yer verilir.	60	17,7	73	21,5	68	20,1	81	23,9	57	16,8	
-Sınıfta, SZE dersinde sanat etkinliklerine yer verilir.	57	16,8	68	20,1	48	14,2	97	28,6	69	20,4	
-Sınıfta, SZE dersinde satranç dersi programı uygulanır.	57	16,8	63	18,6	59	17,4	85	25,1	75	22,1	
-Sınıfta, SZE dersinde yabancı dil öğretimine yer verilir.	88	26	119	35,1	82	24,2	16	4,7	34	10	
-SZE dersinde, diğer derslerin eksik kalmış kazanımlarını işlerim.	119	35,1	95	28	76	22,4	30	8,8	19	5,6	
-SZE dersinin amacına hizmet ettiğine inanırım.	127	37,5	81	23,9	65	19,2	33	9,7	33	9,7	
Boyut Ortalaması	“Bazen”										2,95

Statik serbest zaman etkinlikleri alt boyutunun maddelerine verilen cevaplara göre SZE dersinde sınıf öğretmenleri; müsamere etkinliklerine %64 (n=217), grup tartışmalarına %59,6 (n=202), dinleme etkinliklerine %47,2 (n=160), yazma etkinliklerine %55,5 (n=188), inceleme-araştırma etkinliklerine %59,3 (n=201), bilmece-bulmaca etkinliklerine %40,7 (n=138), sanat etkinliklerine %49 (n=166), satranç etkinliklerine %47,2 (n=160) sık sık/her zaman yer verdiklerini, okuma-yazma etkinliklerine %47,2 (n=160), sergi çalışmalarına %49 (n=166), yabancı dil öğretim etkinliklerine %61,1 (n=207), eksik kazanımların tamamlanmasına %50,4 (n=171) ve de son olarak serbest zaman etkinlikleri dersinin amacına hizmet ettiğini %43,1 (n=146) belirtmişlerdir (Tablo 5).

Her iki alt boyutun madde ortalaması “bazen” olarak bulunmuştur. Ölçeğin tüm maddelerine verilen cevapların ortalamasına göre öğretmenler yine “bazen” olarak ölçeğin tümünü

cevaplamışlardır ($\bar{x}=2,87$). Ölçek alt boyutları dikkate alınmadan tek başına kullanıldığında sınıf öğretmenleri serbest zaman etkinlikleri ölçek maddelerin genelinde “bazen” olarak cevap vermişlerdir.

Tablo 6. Bağımsız değişkenlere uygulanan istatistiksel testler ve anlamlılık tespiti

Bağımsız Değişkenler	Uygulanan Test	Anlamlı Farklılık	Anlamlı Farklılık Tespit Edilen Boyutlar
Cinsiyet	Mann Whitney-U	Yok ($p>0,05$)	-
Mesleki Kıdem	Kruskal Wallis	Yok ($p>0,05$)	-
Sınıfınızdaki öğrenci sayısı	Kruskal Wallis	Var ($p<0,05$)	-Dinamik SZE -Statik SZE -Tüm Ölçek
Bulduğunuz yerin sosyo-ekonomik düzeyi	Kruskal Wallis	Var ($p<0,05$)	-Dinamik SZE -Statik SZE -Tüm Ölçek

Bağımsız değişkenlerin (cinsiyet, mesleki kıdem, sınıfınızdaki öğrenci sayısı, bulduğunuz yerin sosyo-ekonomik düzeyi) bağımlı değişkenler (dinamik SZE, Statik SZE ve tüm ölçek) üzerindeki etkileri incelenerek istatistiksel analiz uygulanmış ve aşağıdaki tabloda özetlenmiştir (Tablo 6).

Uygulanan istatistiksel testler sonucunda; cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerinde anlamlı farklılık tespit edilmez iken ($p>0,05$), sınıflardaki öğrenci sayısı ile okul muhitinin sosyo-ekonomik düzeyi değişkenlerinde anlamlı farklılık ($p<0,05$) tespit edilmiştir.

Anlamlı farklılık tespit edilmeyen testler için tablo oluşturulmamış, anlamlı farklılık tespit edilen testlerde ise değişkenlere uygulanan istatistik işlemine göre tablolar oluşturularak (Tablo 7, Tablo 8) yorumlanmıştır.

Tablo 7. Sınıf öğrenci sayısına göre Kruskal Wallis testi anlamlı fark sonuçları

Değişkenler ve Alt Boyutlar	n	Ortalama Derece	χ^2	Serbestlik Derecesi	p	Farkın Kaynağı ve Etki Büyüklüğü	
Dinamik SZE	10-20 Öğrenci	51	166,41	2,171	4	0,027*	10-20 Öğrenci, 21-30 Öğrenci / 41-50 Öğrenci, 51 ve Üzeri Ö. r = 0,475
	21-30 Öğrenci	35	161,20				
	31-40 Öğrenci	124	172,13				
	41-50 Öğrenci	46	161,93				
	51 ve Üzeri Ö	83	177,21				
Statik SZE	10-20 Öğrenci	51	165,80	1,746	4	0,041*	10-20 Öğrenci, 21-30 Öğrenci / 41-50 Öğrenci, 51 ve Üzeri Ö. r = 0,468
	21-30 Öğrenci	35	164,00				
	31-40 Öğrenci	124	170,47				
	41-50 Öğrenci	46	165,41				
	51 ve Üzeri Ö	83	176,95				
Tüm Ölçek	10-20 Öğrenci	51	165,80	1,616	4	0,023*	10-20 Öğrenci, 21-30 Öğrenci / 41-50 Öğrenci, 51 ve Üzeri Ö. r = 0,276
	21-30 Öğrenci	35	165,23				
	31-40 Öğrenci	124	171,15				
	41-50 Öğrenci	46	163,83				
	51 ve Üzeri Ö	83	175,68				

*= $p<0,05$

Öğretmenlerin sınıf mevcutları ile ölçeğin Dinamik SZE ($x^2_{(4)}=2,171$), Statik SZE ($x^2_{(4)}=1,746$) ve tüm ölçek ($x^2_{(4)}=1,616$) boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Alt boyutların hangi grupları arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek amacıyla anlamlı farklılık olan tüm alt boyutlarda ayrı ayrı Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır. Her bir alt boyutta toplam on adet Mann Whitney-U Testinin işletilmesi ve hata miktarının azaltılması için Bonferroni düzeltmesi [$\alpha=(0.05/10)=0.005$] uygulanmıştır. Dolayısıyla, her alt boyut için gruplar arasındaki anlamlılık seviyesi $\alpha=0.008$ olarak alınmıştır. Buna göre ölçeğin anlamlı farklılaştığı alt boyutların tümünde; farklılaşmanın (10-20 Öğrenci, 21-30 Öğrenci) grupları ile (41-50 Öğrenci, 51 ve Üzeri Öğrenci) gruplarından kaynaklı olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğrenci sayısının farklılaşan gruplarında; dinamik SZE ($r=0,475$), statik SZE ($r=0,468$) ve tüm ölçek ($r=0,276$) boyutlarında orta düzeye yakın etki büyüklüğü görülmektedir. Dolayısıyla sınıf öğrenci sayısı değişkeninin; 10 ile 30 kişi arasındaki sınıf mevcutları ile 41 ve üzerinde olan sınıf mevcutları arasında; dinamik SZE, statik SZE ve serbest zaman etkinlikleri ölçeğinin tüm maddeleri hakkındaki görüşleri üzerinde orta düzeyde anlamlı etkisi vardır, sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8. Bulduğunuz yerin ekonomik durumuna göre Kruskal Wallis testi

Değişkenler ve Alt Boyutlar	n	Ortalama Derece	x^2	Serbestlik Derecesi	p	Farkın Kaynağı ve Etki Büyüklüğü	
Dinamik SZE	Düşük	271	167,85	2,654	2	0,021*	Düşük / Orta ve Yüksek $r = 0,602$
	Orta	42	177,95				
	Yüksek	26	179,54				
Statik SZE	Düşük	271	166,12	3,079	2	0,035*	Düşük / Orta ve Yüksek $r = 0,567$
	Orta	42	194,61				
	Yüksek	26	170,71				
Tüm Ölçek	Düşük	271	166,89	1,749	2	0,040*	Düşük / Orta ve Yüksek $r = 0,765$
	Orta	42	188,23				
	Yüksek	26	172,94				

*= $p<0,05$

Sınıf öğretmenlerinin buldukları yerin sosyo-ekonomik durumu ile ölçeğin Dinamik SZE ($x^2_{(2)}=2,654$), Statik SZE ($x^2_{(2)}=3,079$) ve Tüm Ölçek ($x^2_{(2)}=1,749$) boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Alt boyutların hangi grupları arasında farklılık olduğunu tespit edebilmek amacıyla anlamlı farklılık olan tüm alt boyutlarda ayrı ayrı Mann Whitney-U Testi kullanılmıştır. Her bir alt boyutta toplam üç adet Mann Whitney-U Testinin işletilmesi ve hata miktarının azaltılması için Bonferroni düzeltmesi [$\alpha=(0,05/3)=0,016$] uygulanmıştır. Dolayısıyla, her alt boyut için gruplar arasındaki anlamlılık seviyesi $\alpha=0,016$ olarak alınmıştır. Buna göre ölçeğin anlamlı farklılaştığı alt boyutların tümünde; farklılaşmanın düşük ekonomik düzeyi ile orta-yüksek düzey gruplarından kaynaklı

olduğu tespit edilmiştir. Ekonomik düzeyin farklılaşan gruplarında; dinamik SZE ($r=0,602$), statik SZE ($r=0,567$) ve tüm ölçek ($r=0,765$) boyutlarında yüksek düzey etki büyüklüğü görülmektedir. Sosyo-ekonomik durum değişkeninin; düşük düzeye sahip okul çevresi ile orta ve yüksek düzey ekonomik durum arasında; dinamik SZE, statik SZE ve serbest zaman etkinlikleri ölçeğinin tüm maddeleri hakkındaki görüşleri üzerinde yüksek düzeyde anlamlı etkisi olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sınıf öğretmenlerinin serbest zaman etkinlikleri dersi hakkındaki görüşlerinin belirlenerek, çeşitli değişkenlerle olan ilişkilerini tespit edilmesi amacı ile yapılan bu çalışmada; SZE dersinin, öğretmenler tarafından en çok Türkçe ve matematik gibi sınıf içi derslere yönelik etkinliklerle kullanıldığı ve bu etkinliklerle öğrencilerin derslerdeki eksiklerini telafi etmeye çalıştıkları görülmektedir. Nitekim Gültekin ve arkadaşları (2014), araştırmasında bazı öğretmenlerin serbest etkinlik dersi saatlerini takviye ders olarak kullandıklarını ve bu saatleri diğer derslerde tamamlayamadıkları konuları tamamlamak için kullandıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin bu saatlerin çoğunluğunu Matematik ve Türkçe derslerinin eksiklerini tamamlamak için kullandıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin serbest etkinlik dersi saatlerini deneme sınavları, sınavlara hazırlık ve telafi eğitimi yapmak için kullandıklarını ve bu uygulamaların Talim Terbiye Kurulunun 20.07.2010 tarihli ve 75 sayılı kararına ek Milli Eğitim Bakanlığının SZE dersi ile ilgili yazısında belirtilen "deneme sınavları, sınavlara hazırlık ve telafi eğitimi kesinlikle yapılmayacak" ifadesine (MEB, 2010b) aykırı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu metin, öğretmenlerin serbest etkinlik dersi saatlerini doğru bir şekilde kullanmamakta olduklarını ve mevcut kurallara uymadıklarını göstermektedir.

Cinsiyete bağlı etkinlik seçimi söz konusu olmamıştır. Güler ve Kandemir (2015), tarafından yapılan çalışmada, drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeylerinde kadın öğretmenlerin lehine bir farklılık olduğunu, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha yüksek öz yeterlik inancına sahip olduklarını ortaya koyduğunu belirtmektedir. Ayrıca diğer araştırmalar bu sonucu desteklemediği de görülmektedir (Caymaz, 2008; Çevik, 2011; Özenoğlu, 2006). Kadın ve erkek öğretmenler arasında drama yöntemine ilişkin öz yeterlik düzeylerinde farklılıklar olduğunu ve bu farklılıkların kadın öğretmenlerin lehine olduğunu, ancak araştırmaların bu sonucu desteklemediğini göstermektedir.

Gültekin ve arkadaşları (2014), çalışması, bazı öğretmenlerin SZE dersini takviye dersi olarak değerlendirilebileceğini düşündükleri bu derste diğer derslerde eksik kalan tamamlanamamış konuları bitirme fırsatı bulduklarını, bazı öğretmenlerin de SZE dersinin

uygulama saatinde sayısal ve sözel derslerinin eksiklerini tamamlamak için kullandıklarını ortaya koymuştur. Sargın ve Taşdemir (2014), ise öğretmenlerin SZE dersi içeriğini uygun şekilde yürütemediklerini ve bu nedenle diğer ders etkinliklerine yer verdiklerini, amacı dışında kullandıklarını kaydetmiştir. Benzer bir diğer çalışma sonucunda da Dünder ve Karaca (2011), öğretmenlerin geçmiş senelerde yaşanan yoğun müfredat ve konuların yetiştirilme kaygısını tekrar yaşadıklarını, SZE dersinde diğer ders konularına yer verdiklerini ve öğretmenlerin neredeyse yarısının bu derste matematik ve fen bilimleri dersi işlediğini tespit etmiştir. Altyapı eksikliği ekonomik geliri düşük olan bölgelerde, okulların serbest zaman etkinlikleri dersi için gerekli olan altyapı ve ekipmanların sağlanması zor olduğu görülmektedir. Bu nedenle, okullar serbest zaman etkinlikleri dersi vermek için yeterli donanıma sahip olmadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, SZE derslerinde en çok kullanılan etkinliklerin sınıf içi etkinliklere dayalı olduğu ve telafi ya da etüt amaçlı kullanılabildiği görülmektedir. Doğası gereği kendine özgü fiziksel ortam gerektiren etkinliklerin görece en az tercih edilen etkinler olması; altyapı yetersizliği kaynaklı olarak bu etkinliklerin tercih edilemediğini ortaya koymaktadır. Buna ek olarak, okuma ve dinleme gibi etkinliklerin sınıf yönetiminde sorun oluşturmayacak şekilde kolay uygulanabilir olmaları, özellikle öğretmenler tarafından tercih edilmelerine sebep olmaktadır. SZE derslerinin amacı dışında kullanıldığını ve öğretmenlerin dersin gerçek amacını anlamadıklarını veya önceliklerini başka derslerin öğrenimi üzerine ayarladıklarını ve öğretmen eğitiminin bu konuda daha iyi olması gerektiğini vurgulamaktadır.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Leisure time lesson is an important lesson arrangement designed to protect and develop the physical, emotional, and mental health of elementary school students. This lesson helps students explore various leisure activities, do these activities, and understand the effects of these activities on people. From a physical perspective, leisure time lesson helps students explore various physical activities. From an emotional perspective, it is designed to protect and develop students' emotional health. On the other hand, from a mental perspective, leisure time lesson is also designed to protect and develop students' mental health. Students can explore various mental activities during this lesson.

The history of recreation shows how people participated in recreational activities throughout history and the development of recreation over time. The history of recreation provides information about how people participated in recreational activities in ancient times. Nowadays, recreational activities are widely carried out all over the world to protect and develop people's physical, emotional, and mental health. Recreational activities help reduce people's stress levels, make them happy, improve

their attention and focus skills, and give them better sleep quality. Additionally, recreational activities help people communicate and build relationships with the community.

In elementary schools, it is taught for 4 lesson hours per week in grades 1, 2, and 3, and for 2 lesson hours per week in grade 4. In formal education, each student graduates by taking approximately 500 lesson hours of this lesson until they finish elementary school. In this context, it is observed that the content of the lesson includes both in-class and out-of-class activities for each individual to take such a high number of lessons. According to the directive published by the Ministry of National Education, out-of-class activities cover more than 50% of the total gains to be achieved. Therefore, a study was conducted to investigate whether out-of-class recreational activities were performed.

METHOD

The population of the study will consist of 475 primary school teachers in the first stage of 114 primary schools affiliated with the National Education in Çerkezköy district of Tekirdağ province in Turkey during the 2021-2022 academic year. The sampling will be formed by selecting at least 201 classroom teachers randomly from a total of 10 schools in the population using simple random sampling method. In random sampling, it is important that each entity or individual has an equal chance of being included in the sample (Kıncal, 2013). A 95% confidence interval ($\alpha=0.05$) was used as the margin of error for sample selection. According to Yazıcıoğlu and Erdoğan (2004), while at least 201 elements are considered sufficient to represent a population of 475 in a sampling error of ± 0.05 , our study reached 339 teachers.

The "Opinions Scale for Free Time Activities Lesson" used in the research was developed by Şen and Sarıkaya (2015). The scale form prepared to collect data that will answer the sub-problems of the research includes 26 items. A series of operations were performed to ensure the suitability of the data collection tool for our research population; firstly, the items in the scale were divided into two parts and named by us. The scale items consisting of moving recreational free time activities were named "dynamic free time activities," and the scale items that require little movement were named "static free time activities," creating two sub-dimensions. After this process, validity and reliability tests were performed by us to ensure the suitability of the scale for our research population. Confirmatory Factor Analysis (CFA) was used for the validity test of the scale.

Descriptive statistics were derived by analyzing the data obtained in the study with SPSS 25.0 software. Skewness and kurtosis values were examined to determine the normality values of the used data. Non-parametric Mann Whitney-U and Kruskal Wallis tests were used to examine the dataset in statistical analyses. The Rosenthal formula ($r=Z/\sqrt{N}$) was used to calculate the effect size of the significant results obtained with the test statistic (Rosenthal, 1991).

RESULTS

According to the results, drama and theater activities were rarely included in the dynamic sub-dimension, while pantomime and travel/observation activities were often included. In the static sub-dimension, theatrical activities, group discussions, and investigation-research activities were often included, while riddles-puzzle activities were less frequent. Additionally, foreign language teaching activities were included in the static sub-dimension, and the leisure time activities course was considered to serve its purpose by 43.1% of respondents.

Statistically significant differences were found ($p < 0.05$) between the scale dimensions of Dynamic SZE ($\chi^2_{(4)} = 2.171$), Static SZE ($\chi^2_{(4)} = 1.746$), and the whole scale ($\chi^2_{(4)} = 1.616$) among the class sizes. Significant statistical differences were found ($p < 0.05$) between the socioeconomic status of the location where the teachers are located and the scale dimensions of Dynamic SZE ($\chi^2_{(2)} = 2.654$), Static SZE ($\chi^2_{(2)} = 3.079$), and the whole scale ($\chi^2_{(2)} = 1.749$).

DISCUSSION AND CONCLUSION

It is observed that the SZE course is mostly used by teachers for in-class activities such as Turkish and mathematics, and that students try to compensate for their deficiencies in these classes with these activities. Indeed, Gültekin et al. (2014), research reveals that some teachers use free activity class hours as remedial classes and use these hours to complete the topics that they could not complete in other classes. The fact that teachers use free activity class hours to conduct practice exams, prepare for exams, and provide remedial education demonstrates that these practices are contrary to the statement in the guide published by the Board of Education on the SZE course, which states that "practice exams, exam preparation, and remedial education will definitely not be done." This text shows that teachers are not using free activity class hours correctly and are not complying with the existing rules.

Gender-based activity selection was not considered. It is shown that there are differences in self-efficacy levels regarding the drama method among female and male teachers and that these differences are in favor of female teachers, but research does not support this conclusion.

It is observed that in regions with low economic income, where infrastructure is lacking, it is difficult for schools to provide the necessary infrastructure and equipment for the free time activity class. Therefore, it can be said that schools do not have sufficient equipment to provide the free time activity class.

As a result, it is revealed that the most preferred activities in the SZE course are based on in-class activities and can be used for remedial or tutorial purposes, and the least preferred activities require a unique physical environment, and such activities are not preferred due to the inability to provide the necessary infrastructure. In addition, the ease of implementation of activities such as reading and listening and the fact that they do not create problems in classroom management have led teachers, especially to choose these activities. This text emphasizes that SZE courses are being used for purposes

other than their intended purpose, and that teachers do not understand the real purpose of the course or adjust their priorities based on the learning of other courses, and that teacher education needs to be better in this regard.

KAYNAKLAR

- Albright, J. J., & Park, H. M. (2009). *Confirmatory factor analysis using amos*, Indiana University Press.
- Caymaz, B. (2008). *Fen ve teknoloji ve sınıf öğretmeni adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin öz yeterlik algıları* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Ankara.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Dickson, T. J., & Gray, T. L. (2012). *Risk management in the outdoors: A whole-of-organisation approach for education, sport and recreation*, Cambridge University Press.
- Dow, K. E., Jackson, C., Wong, J., & Leitch, R. A. (2008). A comparison of structural equation modeling approaches: The case of user acceptance of information systems. *Journal of Computer Information Systems*, 48(4), 106-114.
- Dündar, H., & Karaca, E. T. (2011). İlköğretim okullarında serbest etkinlikler dersinin değerlendirilmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 417-437.
- Eisenbichler, K., & Hüskén, W. N. (1999). *Carnival and the carnivalesque: The fool, the reformer, the wildman, and others in early modern theatre*, Rodopi.
- Faulkner, L., & Muller, H. (2019). *Fluid sealing technology: Principles and applications*, Marcel Dekker.
- Güler, M., & Kandemir, Ş. (2015). Öğretmenlerin drama yöntemine yönelik görüşleri ve öz yeterlik düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(1), 111-130.
- Gültekin, M., Atalay, N., & Ay, Y. (2014). İlköğretimde serbest etkinliklere yönelik sınıf öğretmeni ve öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 419-437.
- Hox, J. J., & Bechger, T. M. (1995). An introduction to structural equation modeling. *Family Science Review*, (11), 354-373.
- Holt, R., & Vigarello, G. (2011). *Bedenin tarihi*, Yapı Kredi Yayınları.
- Kıncal, R. Y. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Nobel Yayıncılık.
- Özenoğlu, K. H. (2006). *Fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin biyoloji ile ilgili öz yeterlik inançlarının karşılaştırılması* [Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. İzmir.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010, Temmuz 20). *İlköğretim okulu haftalık ders çizelgesi konulu karar*, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/12/20061216-5.htm>
- Millî Eğitim Bakanlığı (2010, Ağustos 21). *Serbest etkinlikler genelgesi* yayımlandığı sayı, <https://ttkb.meb.gov.tr/>
- Munro, B. H. (2005). *Statistical methods for health care research*, Lippincott Williams & Wilkins.

Özenmiş, P. (2000). Zihinsel engelli olan ve olmayan çocukların nesne ile oyun davranışlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Özel Eğitim Dergisi*, 4(1), 46-53.

Rosenthal, R. (1991). *Meta-analytic procedures for social reserach*, Sage.

Sargın, M., & Taşdemir, M. (2014, Ekim 16-18). *Sınıf öğretmenlerinin serbest etkinlikler dersine ilişkin görüş ve sorunları: Bir durum çalışması (Şırnak ili örneği)*. [9th international balkans education and science congress]. Edirne.

Şen, S., & Sarıkaya, İ. (2016). Serbest etkinlikler dersi kullanımının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim, Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 1(1),1-16.

Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*, Ekinoks Yayınevi.

Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2014). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*, Detay Yayıncılık.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Yiğit TAŞKIN
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Yiğit TAŞKIN Ajlan SAÇ
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Yiğit TAŞKIN
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Yiğit TAŞKIN Ajlan SAÇ Cüneyt TAŞKIN
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Yiğit TAŞKIN
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun 20/10/2021 tarih ve 2021.08.04 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was conducted with the decision of Trakya University Social and Human Sciences Research Ethics Committee dated 20/10/2021 and numbered 2021.08.04.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.